

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/79/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8420200651
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8420200651.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci maloletého dieťaťa O. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov: matky N. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX/XX,XXX XX J., právne zastúpená JUDr. Dávidom Hoffmanom, advokátom, Hradné námestie 29, 060 01 Kežmarok a otca E. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX/X, Q. K., právne zastúpený Mgr. Samuelom Dorociakom, advokátom, so sídlom Belopotockého 720/2, Liptovský Mikuláš, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/6/2020-12 zo dňa 17.04.2020, takto

rozhodol:

M e n í uznesenie vo výroku o úprave styku otca s maloletou tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou O. v každom párnom kalendárnom týždni vo štvrtok v čase od 10.00hod. do 17.00 hod. a v každom nepárnom kalendárnom týždni kalendárneho roka v pondelok v čase od 10.00 hod. do 17.00 hod. a v sobotu v čase od 10.00 hod. do 17.00 hod.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala zverenia maloletej O. do jej osobnej starostlivosti, uloženia povinnosti otcovi prispievať na výživu maloletej sumou 200,- eur mesačne počnúc podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a úpravy styku otca s mal. O. každú sobotu od 14.00 hod do 17.00 hod.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Kežmarok ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.:

„Súd neodkladným opatrením zveruje mal. O. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok.

Neodkladným opatrením zaväzuje súd otca E. J., nar. XX.XX.XXXX prispievať na výživu mal. O. J., nar. XX.X.XXXX v sume rovnajúcej sa 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky odo dňa vydania neodkladného rozhodnutia.

V prevyšujúcej časti návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamieta.

Neodkladným opatrením je otec, E. J., nar. XX.XX.XXXX, oprávnený stretávať sa s mal. O. J., nar. XX.XX.XXXX, každú sobotu od 14.00 hod do 17.00 hod. Matka mal. dieťaťa je povinná dieťa na styk riadne pripraviť a odovzdať ho otcovi v mieste jej bydliska. Otec je povinný po ukončení styku dieťa riadne a včas vrátiť a odovzdať matke v mieste jej bydliska.

Neodkladné opatrenie platí do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp.zn. 5P/6 /2020.“

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 2 ods. 1, § 366 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 330 ods. 2, § 333, § 334 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

4. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Rodičia spolu nežijú a o starostlivosti o mal. dieťa sa v danom štádiu nedokážu dohodnúť. Súd prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho zdravie, vývinové potreby i stabilitu výchovného prostredia. Ide o dieťa v útlom veku, 7 mesačné dojča. Osobnú starostlivosť vykonáva v súčasnosti sama matka, ktorá je na materskej dovolenke s predpokladom pokračovania na rodičovskej dovolenke. Súd mal osvedčenú dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku matky, t. j. dočasné zverenie maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti, a preto jej návrhu vyhovel. Keďže sa v čase rozhodovania súdu maloletá nachádza vo faktickej starostlivosti matky, ktorá sa o ňu riadne stará, rešpektujúc citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, nariadil súd neodkladné opatrenie, ktorým dočasne, do rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej vo veci samej, zveril maloletú O. do osobnej starostlivosti matky. Nemohla byť opomenutá skutočnosť, že otec bol uznaný vinným za ublíženie na zdraví, pričom poškodenému bola spôsobená ťažká ujma na zdraví. Matka v návrhu vzniesla obavu svoje zdravie i zdravie mal. dieťaťa práve pre výbušnú povahu otca, ktorá vyúsťuje do fyzického napádania.

5. Účelom neodkladného opatrenia je určiť výživné v nevyhnutnej miere. Matka požadovala sumu 100,- eur mesačne. Maloletá O. je dojča, vzhľadom na vek a potreby maloletej, súd v rámci neodkladného opatrenia považuje výživné v sume rovnajúcej sa 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa mesačne za primerané na uspokojenie potrieb maloletého v nevyhnutnej miere a v prevyšujúcej časti návrh matky zamietol. V čase rozhodovania súd nemal k dispozícii všetky doklady potvrdzujúce výšku mesačného príjmu ani výšku výdavkov otca. Matka v návrhu sama uviedla, že toho času je otec nezamestnaný. Lustráciou v Sociálnej poisťovni sa súdu nepodarilo zistiť jeho aktuálny príjem, resp. či otec je poberateľom nejakej dávky či podpory v nezamestnanosti. Matka uviedla len príjem, ktorý otec dosahoval v Rakúsku, avšak už 2 mesiace žijú na Slovensku. Svoje výdavky ani výdavky a potreby mal. Amie., kto a v akej výške hradí náklady, spojené s bývaním, náklady na prípadné poisťky, pôžičky a pod., matka neuviedla. Príjem matky činí 800,- eur mesačne, bez rozpisu výdavkov.

6. Súd neodkladným opatrením zároveň upravil styk otca s maloletou O. podľa návrhu matky, každú sobotu v čase od 14.00 hod. do 17.00 hod. s prihliadnutím najmä na vek dieťaťa, jeho každodenný režim a potreby pre zdravý vývin a vývoj.

7. Neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného rozhodnutia súdu o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, ktoré konanie je vedené na Okresnom súde Kežmarok pod sp.zn. 5P/6/2020.

III. Obsah odvolania otca

8. Proti výroku IV. uznesenia podal odvolanie otec, namietajúc, že súd nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci, t. j. dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pričom rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho posúdenia veci. Súdom upravený styk je nedostatočný, vzhľadom na potrebu zachovania vzájomnej citovej väzby medzi otcom a maloletou O.. Otec opakovane v čase pred podaním návrhu vykonával starostlivosť o maloletú dcéru bez prítomnosti matky, a to minimálne počas 5 za sebou nasledujúcich dní, vrátane noci. Otec má s maloletou dcérou výnimočný vzťah, je na ňu citovo naviazaný. Rodičia po narodení maloletej žili spoločne v domácnosti v Rakúsku, kde boli odkázaní len sami na seba a trávili spoločne ako rodina všetok voľný čas. Počas pobytu v Rakúsku, ako aj po návrate na Slovensko, otec pravidelne vykonával všetky úkony, týkajúce sa

starostlivosti o maloleté dieťa, vrátane jeho kŕmenia, uspávania, hygieny, obliekania a pod. Maloletá O. nie je kojené dieťa, takže pri kŕmení nie je nevyhnutná prítomnosť matky. Otec odmieta, že by kedykoľvek maloletú odobral matke, resp. realizoval styk bez súhlasu matky. Momentálne je nezamestnaný, takže je schopný, a má záujem, vykonávať styk s maloletou kedykoľvek, aj v priebehu pracovného týždňa. Otec matku nikdy v minulosti fyzicky nenapadol, ani jej inak neublížil, pred matkou sa nikdy nevyjadril tak, že si zoberie maloletú dcéru „na tak dlho, ako on bude chcieť a on bude určovať, kedy bude s maloletou dcérou a kedy ju vráti matke.“ V prípade, ak by otec mal akékoľvek násilné sklony, matka by v návrhu určite neuvádzala, že nebude brániť otcovi v styku s maloletou dcérou, resp. že sama matka má záujem zachovávať a prehĺbovať vzťah otca s dcérou. Otec navrhuje upraviť stretávanie s maloletou každú stredu od 08.00 hod do 18.00 hod. a v každom týždni od piatku od 14.00 hod. do nedele 17.00 hod..

9. Matka považuje rozhodnutie súdu v jeho napadnutom rozsahu za zákonné a správne. Otec viackrát fyzicky napadol matku, prestal akceptovať právo matky byť s dieťaťom, napriek namietaniu matky si dieťa zobral k sebe do Q. K. a odmietal ho matke vrátiť 5 dní. by tvrdenia matky o povahe a správaní otca maloletého dieťaťa sa nezakladali na pravde, nemala by dôvod sa vo veci neodkladného opatrenia obrátiť na súd. matka si uvedomuje právo otca a potrebu maloletého dieťaťa, na jeho styk so svojim otcom, preto sama navrhla stretávanie aj v rámci neodkladného opatrenia, avšak v rozsahu prislúchajúcej súčasnej situácii, súčasnému správaniu otca dieťaťa, ako i veku dieťaťa. Matka zároveň považuje za potrebné uviesť, že ani v súčasnosti upravený styk otca s maloletým dieťaťom, t.j. každú sobotu v čase od 14.00 hod. do 17.00 hod. nevyužíva otec dieťaťa pravidelne, dieťa navštevuje len niekedy podľa svojho uváženia, čo len potvrdzuje tvrdenia matky ohľadom úmyslu otca maloletého dieťaťa v danej veci. Matka má za to, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam, napadnuté rozhodnutie je v riadnom záujme maloletého dieťaťa. Na základe uvedeného navrhla odvolanie otca zamietnuť.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 CSP, v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie otca je šťastí dôvodné.

11. Právne posúdenie veci súdom prvej inštancie dopĺňa odvolací súd nasledovne.

12. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

13. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 28 ods. 1 zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä:

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 28 ods. 2 zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

16. Úvodom svojej argumentácie odvolací súd poukazuje na význam budovania vzťahu maloletých detí s ich rodičmi. S poukazom na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky, z nálezu IV. ÚS 46/2013 odvolací súd cituje nasledovne: „Rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Obsahom ich práva „vychovávať“ je v prvom rade právo a (povinnosť) chrániť (záujmy dieťaťa, ďalej tiež riadiť a usmerňovať jeho konanie a vykonávať nad ním dohľad, právo mať dieťa u seba, resp. určiť miesto jeho pobytu a právo sa o neho osobne starať. Rodičia sú pri výkone rodičovských práv a povinností zásadne rovnoprávni, samozrejme za podmienky, že sú obaja nositeľmi práva výkonu. Je preto prvoradou povinnosťou a súčasne právom obidvoch rodičov podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že nežijú v spoločnej domácnosti.“

17. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že rodičia žili spoločne v Rakúsku, koncom februára 2020 sa vrátili na Slovensko. Po troch týždňoch od nast'ahovania sa do nájmu vo C. Q. došlo k rozchodu rodičov, vtedy vznikol aj ich konflikt, týkajúci sa výkonu osobnej starostlivosti o maloletú.

10. Pohľady rodičov na vzniknutú situáciu sa líšia, na výkone práva styku otca s maloletou sa dohodnúť nevedia. Súd prvej inštancie upravil rozsah stretávania otca s maloletou každú sobotu v čase od 14.00 hod do 17.00 hod.. Podľa názoru otca je súdom upravený styk nedostatočný, navrhuje preto jeho rozšírenie na každú stredu od 08.00 hod do 18.00 hod. a v každom týždni od piatku od 14.00 hod. do nedele 17.00 hod..

18. Vychádzajúc zo skutočného stavu v rodine maloletej je odvolací súd toho názoru, že rozsah stretávania otca s maloletou možno upraviť širšie. Svoje rozhodnutie odvolací súd zdôvodňuje nasledovne.

19. Rodičia žili v spoločnej domácnosti, spoločne zabezpečovali potreby maloletej počnúc jej narodením. Otec bol v blízkosti maloletej, budoval si s ňou spoločný vzťah. Jeho prítomnosť nie je maloletej cudzia, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenie nebolo zatiaľ osvedčené, aby otec svojim konaním maloletú ohrozoval. Odvolací súd vníma predchádzajúce trestné konanie otca, keďže toto však nesmerovalo voči životu, zdraviu ani iným potrebám maloletej, nevylučuje otca z výkonu jeho rodičovských práv a povinností.

20. Dikcia ust. § 28 ods. 1, 2 explicitne uvádza, že obaja rodičia sú rovnocennými nositeľmi rodičovských práv a povinností. Z dôvodu nízkeho veku bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky, čo je prirodzene podmienené vzťahovou potrebou novorodenca a matky. Otec sa na výchove maloletej podieľa formou pravidelného styku, pre dosiahnutie kvality ich vzájomného vzťahu je však potrebné vytvoriť im dostatočný časový priestor, čo rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti neposkytuje. .

21. Keďže odvolací súd prezumuje rodičovskú zodpovednosť otca, ako aj jeho pripravenosť na výkon role otca, niet dôvodu tak razantne pristupovať k zúženému styku s maloletou. Aj otec by mal byť spôsobilý riadne zabezpečiť potreby maloletej, nakŕmiť ju, prebaliť, obliecť a pod., odvolací súd preto pristúpil k takmer celodennej osobnej starostlivosti otca v pravidelných časových intervaloch.

22. Maloletá potrebuje pre svoje šťastné detstvo obidvoch rodičov, pre ktorých by zase ona mala byť prioritou. Je teraz len na rodičoch, aby zodpovedne pristúpili k výkonu rodičovských práv a povinností, pokiaľ možno, ich úpravu dosiahli vzájomnou dohodou, pretože len rodičia najlepšie poznajú svoje vlastné dieťa, zároveň dohoda prinesie vnútorné uzrozmene, ktoré bude prínosom pre ďalšiu existenciu vzťahov v rodine maloletej.

23. Konanie o neodkladnom opatrení je charakteristické zúženým rozsahom dokazovania na tzv. osvedčenie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Odvolací súd vychádzal len z podaného návrhu a vyjadrení účastníkov konania, možno však predpokladať, že vykonané dokazovanie v rámci konania vo veci samej prinesie rozdielny pohľad na situáciu v rodine maloletej. Nariadené neodkladné opatrenie z tohto dôvodu neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej, nie je vylúčená odlišná úprava výkonu rodičovských práv a povinností na rozdiel od neodkladného opatrenia.

24. Odvolací súd však apeluje na rodičov maloletej, aby sa vyhýbali vzájomným konfliktom. Neodkladným opatrením bola dočasne vykonaná úprava rodičovských práv a povinností, jednostranná uzurpácia rodičovských práv nie je prípustná, odklon od rozhodnutia súdu by mal byť len výsledkom dohody, v najlepšom záujme maloletej.

25. Za daného stavu odvolací súd zmenil uznesenie v napadnutom rozsahu postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

26. O trovách konania o nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie vo veci samej končí.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).